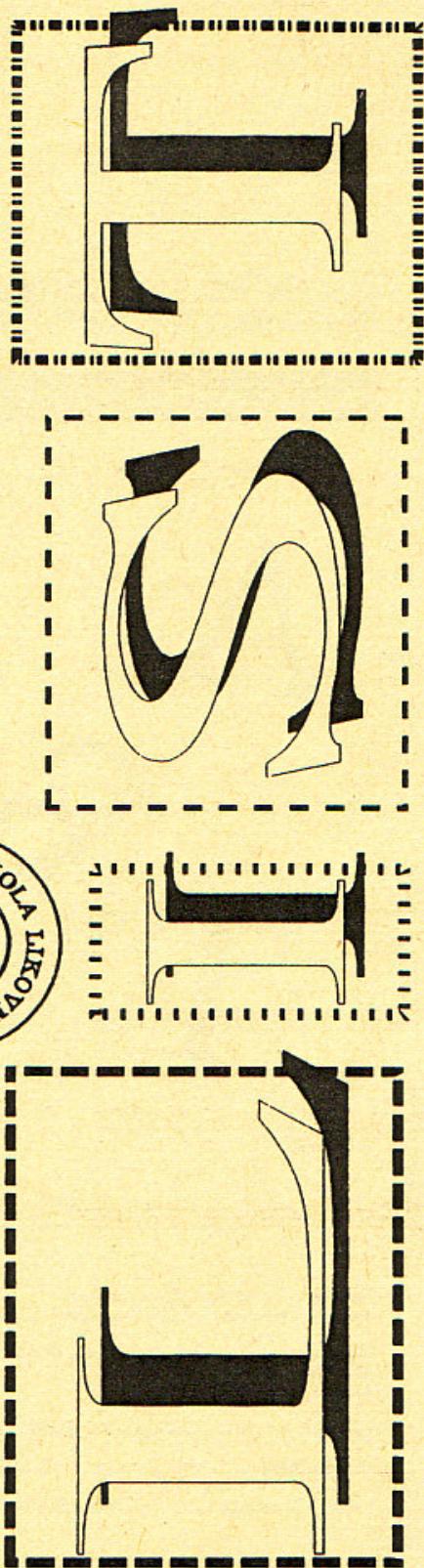
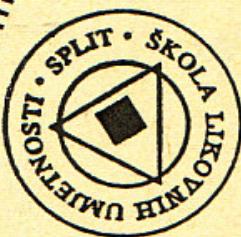

A
R
T

Art List 6

ČASOPIS ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI
OSNOVAN ODLUKOM ŠKOLSKOG ODBORA 4.12.'91.

BROJ

A
T
R

RIJEČ GLAVNE UREDNICE

Štovali čitatelji i prijatelji, pred vama je 6. broj Art Lista. Drago mi je što se i ove godine javio izvještan broj mlađih novinara i suradnika. Zadržali smo stalne rubrike, premda imamo i neke nove ideje koje će, nadamo se, postati zanimljive i rado čitane. Planiramo i ove godine sudjelovati na državnom natjecanju LIDRANO '94.

Zahvaljujemo svima na potpori, a suradnicima i čitateljima zelim SRETAN BOŽIĆ I NOVU GODINU.

vaša odgovorna urednica

"MAŠTA NAPUŠTENA OD RAZUMA RAĐA
NEMOGUĆA CUDOVITĀ; SJEDINJENA S
RAZUMOM POSTAJE MAJKOM UMJETNOSTI
I IZVOR JE NJENIH ČUDESA"

Francisco de Goya

Izdavač: Škola likovnih umjetnosti
Adresa i telefon: Fausta Vrančića 17, Split; 058/521-874

Odgovorna urednica: prof. Vanja Škrobica
Glavna urednica: Ivana Žitnik
Lektor: prof. Ljubica Srhoj

Redakcija lista: Luka Duplančić, Dragan Đorđević, Ružica Jurić i Maja Pavin

Odbor lista: profesori: Jasenka Žuvela-Splivalo, Marina Luetić i Mladen Bilankov (predsjednik)

Design i obrada lista: Ivan Marinković

Povijest Božica VI /

23

ŠKOLA LITERATURUMJETNOSTI C.P.L.I.T.	
22	SIGNATURA
P-439/91	

Evangelija nam ne određuju kalendarski datum slavljenja Božića. O tome ne govore ni najstariji crkveni spisi. Sve do kraja 2. stoljeća Božić se uopće nije slavio. Zanimanje za Kristov rođendan pojavilo se tek početkom 3. stoljeća. No i tada se slavi na nekoliko različitih dataka. Tek pošto dobijaju slobodu ispunjavanja vjere, u vrijeme cara Konstantina, kršćani su počeli ozbiljnije razmisljati o točnom i stalnom datumu proslave Kristova rođenja.

"Deposito martyrum Filocaliana" (4. stoljeće) je prvi sigurni liturgijski kalendar koji Božić datira 25. prosinca. Zašto je izabran baš taj datum? Postoji nekoliko tumačenja, a mi navodimo tek dva: Kod mnogih naroda Blistog Istoka postojao je kult Sunca. Da bi se potisnuo taj kult, crkva uvodi blagdan Novorođene svjetlosti. Isus, kao svjetlost, spominje se na nekoliko mesta u Evangeliju, a i sam za sebe kaže: "Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom neće hodati u tamni, nego će imati svjetlost života".

 Naslidovanje S. Evanjelja po Matiu. Pogl. 1.

Kada bì zaručena Maria Josipu: **A** parvo negosce sastasce najdese u utrobi imajuchi od Duha Svetoga. A Josip mux nje buduehi pravédan i nehotijuchiu povesti, hotije skrivo ostaviti. I ovo hon mislechi, evo Angel Gospodnji javise u sni njemu govorechi: Josipe Sinu Davidov, nemojse bojati uzeti Mariu Zaručnicu tvoju: jere sc̄to u njòj rodjeno jest, od Duha Svetoga jest. Onačebo poroditi Šina, i zvatiche se ime njegovo Isus: jereche hon spasen učiniti puk svoj, od grijhov njiovi.

Druga hipoteza polazi od sasvim prirodnih tumačenja. Podemo li od datuma Kristova navještenja (25. ožujka), onda je sasvim prirodno da se Krist rodio devet mjeseci nakon tega (25. prosinca). Poganski kult Sunca nije se održao tamo gdje je dospjela evandeoska riječ. Ipak su neki običaji i narodni elementi ostali vezani uz Božićne blagdane: paljenje svijeće, darivanje, paljenje badnjaka... Ovi običaji nisu oprečni krđanskom učenju pa ih je prihvatile i Crkva. Oni su simbol posebnog veselja i radosti, želja za plodnošću i blagostanjem. I želja za mirom, mirom iznad svega!

OD STOLJEĆA SEDMOG...

Marjanske Crkvice

Marjan Planina ili brežuljak, brdo ili gora? Svejedno!

Marjan je najljepši i najpitomiji ures Splita. On je nijemi svjedok naših drama i apoteza (obožavanja) i najživotniji simbol našeg grada. Zanosna oaza mira i samoće, Marjan je melem za naše rane, nadomjestak za mnoge naše gubitke i promašaje, pa je vrijedan osvrta i upoznavanja...

Bilo da se zaputimo šetnjom krvudavim uličicama Varoša ili pak južnom skalinadom Šetalista Luke Botića, dolazimo do prve Vldilice i crkvice sv. Nikole (13. stoljeće). Crkvu je podigla obitelj Rada (ili Raca), a 1657. je pri prodoru Turaka bila oštećena. Naslonimo li se na kamenu bijelu ogradu pred nama će se ukazati Sustipan, uronjen u more. Maleni tempal još i danas se vremenu odupire. U ranom srednjem vijeku tu se nalazila opatija sv. Stjepana "pod Borovima". Bila je to oaza mira i vjere srednjovjekovnog Splita. Benediktinske opatije više nema kao ni starog groblja. 1814. sagradena je nova crkva sv. Stjepana, prvog Kristovog mucenika.

Arkadski put vodi me do crkvice Betlehem (14. stoljeće), posvećene Kristovom rođenju.

Spuštam se... U samoj tvrdoj marjanskoj stijeni stoji crkva sv. Jere (15. stoljeće). Njen gotički svod i pravokutna apsida ostaci su ranije građevine, vjerojatno crkvice sv. Ciriljaka pustinjaka. I sv. Jere je bio pustinjak, rodom iz naših krajeva i prvi prevoditelj Biblije na latinski jezik (Vulgata). Današnji oltar u crkvići djelo je kipara iz Drača, Andrije Alešija (1840.). U ovom bajkovitom kraju još stoji pustinjačka spilja iz 14. stoljeća. Pred očima mi izranjava likovi pustinjaka sabranih u molitvi i postu, a među njima i lik splitskog plemenitaša Jerolima Natalije. Njima je grad tamnica, a samoća raj! Ostavljam ovaj raskosni mir i glasno citiram sv. Jeru: "Oprosti mi, Bože, jer sam Dalmatinac!"

Oko mene mirisni grmovi. Kamo poći? Kamo skrenuti? Izmađu crkvice gospe od sedam žalosti i uvale Bene, biram ovo drugo. Bene su doble lme po crkvići sv. Benedikta. Crkvicu su u srednjem vijeku osnovali i održavali benediktinci, pripadnici jednog od najstarijih crkvenih redova. Sljedbenici sv. Benedikta iz Nursije, šireći vjeru neukom puku, u 9. stoljeću dolaze u Dalmaciju. No, danas crkvići sv. Benedikta nema ni traga.

Izbijam na sam rt marjanskog poluotoka. Predamnom je obnovljena crkva sv. Jurja (9. stoljeće), ţiji je izvorno baćvasti svod zamijenjen, u kasnom srednjem vijeku, šiljastim-gotičkim svodom.

Nesto južnije od crkvice nalaze se ostaci antičke građevine koja je vjerojatno pripadala hramu božice Dijane. Ovo nije jedini slučaj da se kršćanska svetišta dižu kod ili na ostacima poganskih hramova.

Predamnom uvala Kašuni. Na Bambinoj glavici, kažu vodići Splita, nalazila se srednjovjekovna crkvića sv. Mihovila, na položaju nekadašnje gradine.

Na početku posljednje marjanske okuke, put me vodi k renesansnoj crkvići Gospe od sedam žalosti. Crkvića je zatvorena, vrata gvozdem učvršćena. Jesu li molitve izmoljene? Jesu li zavjeti podmireni? Tek kroz pukotine izranja iz tamnomodre pozadine reljefni oltar-pleta. Djelo je to Jurja Dalmatinca, tvrde povjesnič umjetnosti.

Marjan je naš po svemu i odavno sveto mjesto. On je splitski Parnas za slikare i pjesnike, romantično mjesto za zaljubljene...

Nije li i danas on naša životna potreba, naše duhovno i tjelesno pročišćenje? Zapustiti ga i napustiti ga-nije li to izdaja?!

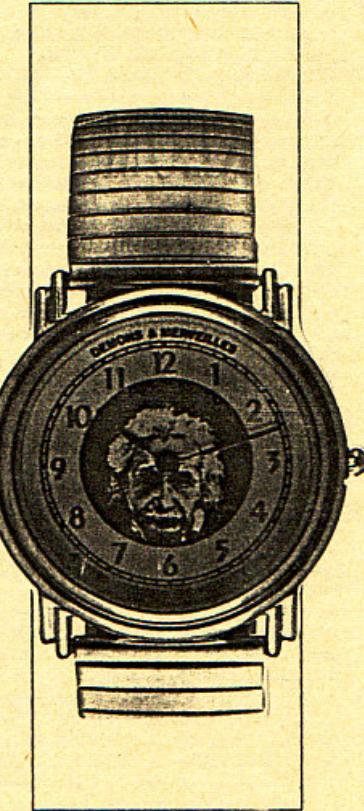
autor priloga: Zrinka Sternšek

Ah, to vrijeme!

pred kraj još jedne godine o vremenu i satovima
razmišlja Marina Ivelić

Jeste li se ikad upitali koliko sat i vrijeme utječu na vaš život? Koliko smo samo puta zakasnili na autobus, u školu ili na posao? Sve se to možda ne bi dogodilo da ozbiljno shvaćamo tu malu stvarčicu-sat! Kako bi nam izgledao život bez njega? Mnogo bi se toga izneredilo: sastanci, kupovanje, putovanja... Bez sata bismo totalno izgubljeni u vremenu. No, ljudi su se već odavno pobrinuli da nam se to ne događa. Već u trećem tisućljeću vrijeme su ljudi mjerili pomoću čtapa zabodenog u zemlju. Kasnije su koristili "sunčani sat". "Sunčani sat" cara Augusta bio je visok 30m, a njegova sjena protezala se do 70m. Pokazivač vremena tog sata moguće je i danas vidjeti pred zgradom parlamenta u Rimu. Kleopatračna Igla je dio nekadašnjeg "sunčanog sata" koji se nalazi i Central Parku u New Yorku. Kinezzi su izumili "vatreni sat", a Egipćani "vodeni". Povijest bilježi i "pješčani sat". Interesantno da sve do 1720. satovi imaju samo jednu kazaljku. No, već tada se izrađuju od skupih i dragocjenih materijala. U doba klasicizma (kucni) satovi postaju znak bogatstva i prestiža.

Najveći satovi na svijetu su onaj na pročelju katedrale u Beauvaisu (Francuska) koji se sastoji cak od 90 000 djejlova i sat na neboderu kompanije "Allen Bradley" u Milwaukeeu ciji je promjer 12m, a dužina minutne kazaljke 6m. Prvi džepni sat (Nurnbersko jaje) izumljen je u Njemačkoj 1510. Od 17. stoljeća izrađuju se i prvi ručni satovi. Danas su se u proizvodnji satova uključili najbolji svjetski dizajneri i draguljari. Za građane skromnog džepa bit će dobar jeftin i vodo otporan sat tipa "Swatch", a za one imućnije izrađuju se satovi sa stoljetnim kalendarom, digitronom, memorijom i malim TV-aparatom. Stoga uzrečici: "Vrijeme je novac" možemo dodati još jednu: "Sat je, takoder, novac".

PELJTON: VJERSKE ZAJEDNICE U SPLITU

Adventisti

"Svim srcem ja se radujem"

Kršćansku adventističku crkvu posjetili smo na njihovu 13. subotu kroz godinu-uz pomoć prof. Vanje Skrobice pripremili se i razgovor sa gosp. pastorm Damirom Šuperom vodile Ivana Žitnik i Maja Pavin

Pastor Kršćanske adventističke crkve, gosp. Damir Šuper, primio nas je u jednostavnoj prostoriji u kojoj je dvadesetak vjernika izvršilo svoje redovito subotnje bogoslužje. U Splitu je oko stotinjak vjernika adventista, a gosp. Šuper nije nam mogao dati detaljnije podatke o povijesti ove vjerske zajednice jer je tek godinu dana u našem gradu. Razgovarali smo o predadventističkom pokretu i njegovom začetniku W. Milleru, o zaslužnim imenima adventizma kao što su S. S. Snow i E. White. Saznajemo da je adventizam mlad (nastao je prije dvije stotine godina) i da je u svijetu oko 7 milijuna njihovih vjernika.

Potreba za izučavanjem Biblije javila se već s protestatizmom, no ona se ponovo javila početkom prošlog stoljeća u različitim krajevima svijeta istovremeno. Adventisti stoga vole kazati da oni nemaju osnivača u klasičnom smislu, ali priznaju da su većina njihovih vjernika konvertite iz drugih religija koji su prihvatali adventizam prvenstveno zbog "površnosti vjere kojoj su pripadali i u kojoj su vrlo malo izucavali i upoznavali Bibliju".

Sto je, između ostalog, posebnost adventizma?

Na prvom mjestu je izučavanje Biblije kao nadahnute Božje riječi. Adventisti postuju opće biblijske zakone (zakon o jelu, zakon o slavljenju subote...). Vjeruju da se Bog objavljuje u Sv. Trojstvu (Bogu Ocu, Bogu Sinu i Bogu Duhom Svetom), vjeruju da je čovjek otkupljen Krištovom smrću, da je tjelesno zdravlje jednako važno kao i duhovno (preporučuju vegetarijanstvo). Nastoje živjeti prema zakonima ljubavi (prema Bogu i prema čovjeku), vjeruju u trajnost Božjih zapovijedi, a svjetovne zakone štiju dokle su u suglasnosti sa zakonima Božjim. Adventisti su izraziti anacionalisti i sve ljude smatraju braćom. Sva kršćanska crkve uče o ponovnom (drugom) dolasku Krista, kaže gosp. Šuper, pa to uče i adventisti. Oni su čak u dva navrata "izračunali" datum Kristovog dolaska. I pogriješili!!! Gosp. Šuper nam objašnjava kako je došlo do pogreške, ali se oni i dalje nalaze u adventu-Kristovom isčekivanju, te se duhovno i tjelesno pripremaju za Novi život.

Broj adventista u svijetu broji se u promilima, pa stoga čudi činjenica što se ionako mala zajednica podijelila (zbog fanatizma odnosno liberalizma) u još manje adventističke zajednice.

Od sakramenata (obreda) imaju: KRŠTENJE (krste se kao odrasle osobe potpunim uranjanjem u vodu); PRANJE NOGU (simbolizira praštanje i očišćenje); PRİČEST pod obje prilike (beskvasni kruh i bezalkoholno vino).

Od blagdana slave samo subotu. Akceptiraju slavljenje Božića, ali kritiziraju datum na koji se slavi i poganske običaje koji su se zadržali u tom i drugim kršćanskim blagdanima. Ne štuju svece i ne dozvoljavaju idolopojdonstvo (slike, kipovi...). Vjeruju da je Marija začela po duhu Svetom, ali je ne smatraju bezgrješnom. Adventistički pastori školju se na teološkom fakultetu (Marusevac kod Varaždina) i nisu obvezni na celibat.

Gosp. Šuper nam je pričao o svom pastoralnom radu, ali zbog (ne)prilika u kojima živimo prednost daje humanitarnoj djelatnosti. ADRA (Adventistički dobrovorni rad) je svjetska humanitarna organizacija koja ima svoje podružnice i u Hrvatskoj. Preko ADRA-e pomažu ratom izmučeno stanovništvo Mostara, Sarajeva, Jablanice...

Na kraju ljubaznog i opšim razgovoru pitali smo gosp. pastora zašto kršćanske zajednice koje su utemeljene na zakonima ljubavi nisu pokrenule široku inicijativu glede "amortizacije" mržnje i rata na Balkanu, već su (ponekad) poticale neprijateljstvo i opravdavale sukob. "Razlog leži u nedovoljnom poznавању Biblije, a poglavito u formalnom i povrsnom prihvaćању vjere", misljenje je gosp. Damira Šupera, pastora Kršćanske adventističke crkve u Splitu.

KERAMIKA:

Od obrta do umjetnosti

Razgovor ugodni sa prof. Miroslavom Radeljakom vodile Ivana Žitnik i Maja Pavin

ARTLIST: Recite nam ukratko što je keramika?

M. Radeljak: Keramika je lončarska vještina i proizvod koji nastaje pečenjem gline. To je proizvodnja posuda, građevinskog materijala i drugih proizvoda od gline pečenjem na određenoj temperaturi.

ARTLIST: Koje su vrste keramike?

M. Radeljak: Keramičke proizvode dijelimo na grube (opeka, crijepljivo) i fine (čista primijenjena umjetnost). Vrste fine keramike su terakota, fajansa, majolika, porculan... Sve one nastaju ovisno o sastavu smjese, temperaturi pečenja i načinu glaziranja. Njihova masa može biti porozna ili ne.

ARTLIST: Kako teče proces proizvodnje keramike?

M. Radeljak: Gлина se priprema ručno ili strojno. Najprije se vrši čišćenje i odvajanje nečistoča. Finoj očišćenoj smjesi mogu se dodati razni materijali. Nakon pečenja keramici se ponekad dodaje glazura i ponovo peče. Kod proizvodnje porculana glazura (pocaklina) natapa cijatu u masu. Boja se na keramiku može nanijeti prije ili poslije glaziranja.

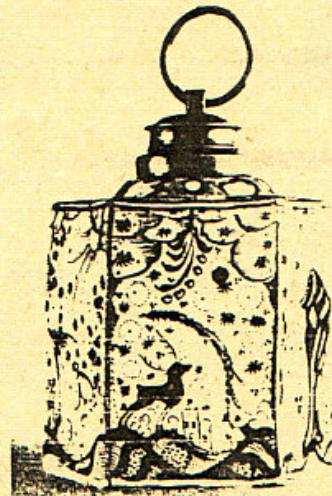
ARTLIST: Možete li nam nešto reći o povijesnom razvoju keramike?

M. Radeljak: U početku je obrada bila rucna, slobodno se modeliralo, a peklo se u zemljanim pećima. Lončarsko kolo pronađeno je u 4. tisućljeću prije Krista. Keramika će od tada postati važan materijalni dokument mnogih starih kultura: Egipta, Babilona, Asirije i Krete. U Grčkoj je keramika postala više od obrta, postala je umjetnost.

Upravo Grčku kulturu prepozajemo, između ostalog, po monumentalnim vazama sa crnim i crvenim figurama i po gracioznim helenističkim tanagra-figurama. Bističnu Grku preuzimaju Etruščani (Bucchero-vaze) i Rimljani. Vrlo razvijenu tehnologiju proizvodnje keramike imali su i Kinezzi. Najbolji primjeri porculana potječu iz vremena dinastije Sung (10.-13.st.) i Ming (14.-17.st.). Fajansu u Europu donose Arapi. Centri proizvodnje tajanske u 17. st. postaju gradovi u Holandiji, Francuskoj i Njemačkoj. U 18. st. sve češće se proizvodi porculan. Zgodno je napomenuti da je u Kini nedavno pronađeno dvije tisuće keramičkih vojnika u prirodnoj veličini.

ARTLIST: Koliko bi imalo značaja otvaranje keramičkog odjela u školi za grad, pa i šire?

M. Radeljak: Današnja keramika ima oslonac na tradicionalne izvore keramike. Mi opet imamo sreću što je naše područje bogato arheološkim nalazima iz prapovijesti i antike. Sve je to dobar temelj za proizvodnju keramike na bazi suvremene tehnologije i nove kreativnosti. Tome bi mnogo doprinio novi odjel. Nedavno smo nabavili i novu keramičku peć, te vjerujem da su nastavni sadržaji postali bogatiji i sadržajniji. Učenici upoznaju mnoge keramičke tehnike, upoznaju materijale i procese što omogućava kasniju zanatsku (industrijsku) proizvodnju i naravno, velike mogućnosti likovnog izrazavanja.

Interview s povodom

"Neka bude svjetlost nad svjetlima"

15. travnja, u organizaciji prof. Aliete Monas, učenici naše škole izložili su svoje radove na temu "Guernica...". U trenutku predaha "uhvatili smo prof. Alietu i s njom napravili ovaj interview.

ARTLIST: Koja je vaša boja?

Prof. Alieta: Bijela, jer je osobno držim svebojom.

ARTLIST: Godišnje doba?

Prof. Alieta: Svedobal

ARTLIST: Najdraža Knjiga?

Prof. Alieta: "Rob", napisao Singer.

ARTLIST: Film koji cete pamtitи?

Prof. Alieta: "Mediteraneo".

ARTLIST: Jela u kojima "guštate"?

Prof. Alieta: Pasta-fažol, kolač od jabuka i Tomina rodendanska torta.

ARTLIST: Postoji li važna osoba u vašem životu?

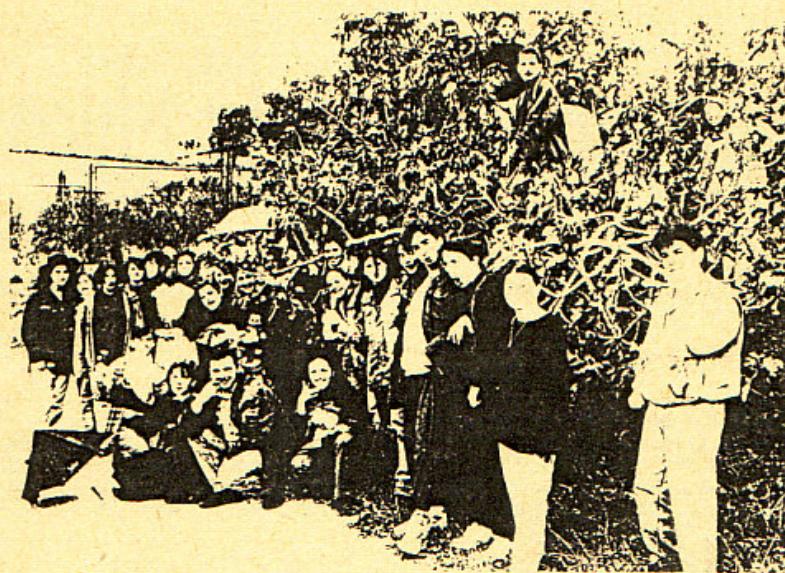
Prof. Alieta: Postojii

ARTLIST: Najdraži slikar vam je...

Prof. Alieta: Igor Mitoraj zbog djela "Heroj svjetlosti".

ARTLIST: Koje su vaše mane i vrline?

Prof. Alieta: Svjetle mane i svjetle vrline.

ARTLIST: Kojeg glumca volite?

Prof. Alieta: Robert de Niro i Meryl Streep.

ARTLIST: Što cijenite i što ne cijenite kod ljudi?

Prof. Alieta: Cijenim plemenitost, istinu i mudrost, a ne cijenim laž, neplemenitost te mračno postojanje i djelovanje.

ARTLIST: Najdraži cvijet...

Prof. Alieta: Potočnica i tratinčica.

ARTLIST: Vaš hobi?

Prof. Alieta: Svetiliti...

ARTLIST: Od glazbe volite slušati...

Prof. Alieta: Verdija, Beethovena, Bacha, poneke francuske, engleske i naše pjesme...

ARTLIST: Da niste likovna umjetnica željeli biste biti...

Prof. Alieta: Pisac!

ARTLIST: Vjerojatno imate i najdražu pjesmu?

Prof. Alieta: "Pjesma nad pjesmama".

ARTLIST: Prošle godine počeli ste raditi u nasoj školi. Imate li neke prijedloge i sto mislite o našoj školi?

Prof. Alieta: Mislim da je naša škola svijetla i da bez sumnje ima ponekog genijalnog učenika i ponekog genijalnog dječatnika. Naša škola obuhvaća vrlo osjetljiv uzrast učenika gdje su mogući i "latentni" genijalci. Njih treba posebno i oprežno prepoznavati te poticati na vlastitu primarnu svijetlost osobnost i biti svjetiliti. Ovih dana sam upoznata sa učeničkim željama za bojanim intervencijama u školi (zidovi). Smatram da bi bilo dopustivo poneku učionici obojiti povremeno ili drugim sredstvima vizualno intervenirati, te da se te intervencije obnavljaju, mijenjaju i "miču".

ARTLIST: Upravo ste organizirali izložbu učeničkih radova na temu "Guernica...". Kojom ste se osnovnom porukom rukovodili?

Prof. Alieta: Treba se uvijek, kroz stoljeća, danas i ubuduće boriti za svjetla određenja i razloge kao i za svjetla postojanja.

ARTLIST: Poruka čitateljima "Art Lista"?

Prof. Alieta: Neka bude svjetlost nad svjetlima!

PRIMJENOSTAVLJANO VAM:

Suvremenih hrvatskih slikari

"To nisu slike pisane riječima, nego riječi pisane kistom"

Jure Kaštelan

Cata Dujsin-Ribar rođena je u Trogiru daleke 1897. kao Katica Gattin. Odrasla je u Boki Kotorskoj, a studirala je na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu. Bila je učenica Vidovića, Bečića, Babića, Crnčića... U Parizu i Londonu učila je i kopirala stare majstore. Njena prva samostalna izložba bila je u Zagrebu, a potom u Splitu 1927. Nakon Akademije bavila se restauratorstvom i slikanjem na svili. Izlagala je u Zagrebu, Splitu, Londonu, Milanu, New Yorku, Trogiru, Washingtonu, Genevi, Veneciji, Pragu, Zadru, Veroni...

Ona je jedna iz kruga prvih žena koja se afirmirala u našem slikarstvu između dva rata, te prva žena čija je slika ušla u zagrebačku Modernu galeriju ("Djevojčica u crvenom", 1953. godine). Cata je bila žena dvaju poznatih ljudi-pozornice Dubravka Dujšina i politike dr. Ivana Ribara. Ali je žilavo ostala svojai. U njenom opisu otkrivamo odnos dviju snaga svijeta: čovjeka i njegovog vječnog izazova-prirode. U toj izravnoj konfrontaciji leži pravi smisao Catinog slikarstva: vizija pejzaža sazdana na svečanosti čula. U njenom slikarstvu sadržano je more i uzbudljivi vertikali krša. Njen imaginarni svijet iskre valovi, barke, raskosno bijeli kamen, lica ljudi i lica maslina, vedute dalmatinskih gradova i avantura otkrivanja portreta. Danas, u dubokoj starosti (96 godina) Cata živi u Zagrebu, u stanu koji ima status samostalne muzejske zbirke, a pred njom se nižu Krelja, Cesarec, I.G. Kovačić, A.B. Šimić, Marija Juric Zagorka, Pjer Križanić... sve nekadašnji prijatelji... a Cata još traje kao kvrgava, ali ponosna maslina -metafora njenog života.

Vijesti iz kulturnog života

10-11

Nagrada "Slobodne Dalmacije" za zaštitu spomenika kulture u Hrvatskoj "Vlčko Andrić": Nagradu u kategoriji zastite graditeljskog nasljeđa dobio je zavod za zaštitu spomenika kulture u Zadru za obnovu crkve sv. Ambroza u Ninu (na slici se vidi crkva prije obnove). U kategoriji zastite slikarstva i arhitekture nagradu je dobio Restauratorski zavod Hrvatske iz Zagreba za zaštitne radove na spomeničkoj baštini Isusovaca u Hrvata.

U okviru manifestacije 5. knjige Mediterana u našoj skoli održana je izložba knjiga na temu: DIZAJN KNJIGE.
U okviru iste manifestacije, u Crkvi Gospe od zdravlja, predstavljene su knjige iz naše školske knjižnice koje potjecu iz nekadašnje austro-ugarske Kraljevske i carske obrtničke škole (početak 20. stoljeća).

Narodno sveučilište iz Splita organiziralo je od 25. do 28. listopada 1993. u suradnji s Arhivom Hrvatske u Zagrebu Tjedan hrvatske filmske baštine. Bilo je vrijedno pogledati ove projekcije: "Solin i njegove starine" (1926.) autora S. Novorite, "Diokecijanovu palaču" (1960.) S. Simatovića, film o "Jurju Dalmatinцу" (1977.) autora O. Miletica, "Mestrović-Indijanci" (1929.) M. Marjanovića, film iz 1953. A. Vrdoljaka "O djelu Ivana Mestrovića", "Cate Celestin Medović" (1991.) B. Zizica te film "Emanuel Vidović" (1988.) Istog autora.

Nove Knjige:

U Muzejsko-galerijskom centru Mimara početkom prosinca je predstavljena knjiga "Cultural Heritage of Croatia in the war 1991.-1992." urednika Radovana Ivančevića.
Urednik knjige je, govoreći o povijesnom trenutku kao povodu projekta, istaknuo da 80 posto knjige ipak čine podaci o baštini, a ne o samome razaranju jer je knjiga tiskana samo na engleskome i namijenjena svijetu koji ne poznaje našu baštinu. Bez toga znanja ne može se shvatiti koliko smo u ratu izgubili mi, ali i svijet kao zajednica civiliziranih naroda

Hrvatska nacionalna baština i 100-ta godišnjica MHAS-a

Muzej hrvatskih arheoloških spomenika i Hrvatsko arheološko društvo priredili su u Splitu, u tijeku listopada, svečanu proslavu i znanstveni skup u povodu 100. obljetnice osnutka Muzeja arheoloških spomenika. MHAS je temeljna kulturna institucija u Hrvatu koja čuva najstarije tragove prisutnosti Hrvata na ovim prostorima.

Fra Lujo Marun, otac hrvatske arheologije, davne 1893. u Kninu je utemeljio "Prvi muzej hrvatskih starina". Povod su bila nalazišta na groblju Crkvinca u bliskoj kod Knina.

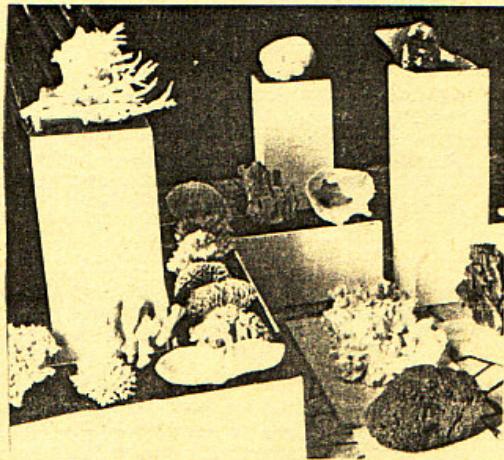
Muzej je tijekom vremena selio iz Knina u Sinj, da bi tek 1978. bio podignut MHAS u Splitu gdje su smješteni arheološki ostaci naših otača: brojni sakralni predmeti, mozaici, nakit. U okviru proslave održan je znanstveni skup o tekućim istraživanjima i iskapanjima. Otvorena je izložba dokumenta i fotografija o otvaranju tadašnjeg muzeja u Kninu, te serije fotografija arheoloških iskapanja pod nazivom: "Kralj Zvonimir-dokumenti i spomenici", "Srednjovjekovni kostimi na području stare hrvatske drzave" i "Biskupija Crkvinca-predromanička crkva, mauzolej hrvatskih dostojaństvenika". Danas su u MHAS-u izloženi najljepši ostaci naše srednjovjekovne umjetnosti koja se ne odlikuje dimenzijama i raskošem, već skladnošću, odmjerenosću, jednostavnosću i ljupkošću. Oni svjedoče o našem ishodistu i kulturi od najstarijih vremena do danas.

autor priloga: Hrvoje Urumović

Izložba koralja i školjki

U Splitu je od 25.-30. listopada 1993. godine u Foto klubu Split bila izložena vrlo zanimljiva Izložba koja je zainteresirala gradane i čelnike grada. Riječ je o izložbi podvodne fotografije-retrospektiva i djela malakološke zbirke "Bakotić". U zbirci smo zapazili najneobičnije vrste koralja i školjki iz Jadrana i drugih mora. Predstavljanjem zbirke obitelji Bakotić pokreće se inicijativa za formiranje Malakološkog muzeja u Splitu. U tu vrlo vrijednu zbirku, u galerijskom prostoru u Marmontovoj 5, našle su se istodobno i fotografije ronilaca-podvodnih fotografa. Organizator Izložbe je PIK "Mornar" Split i Hrvatski ronilački savez.

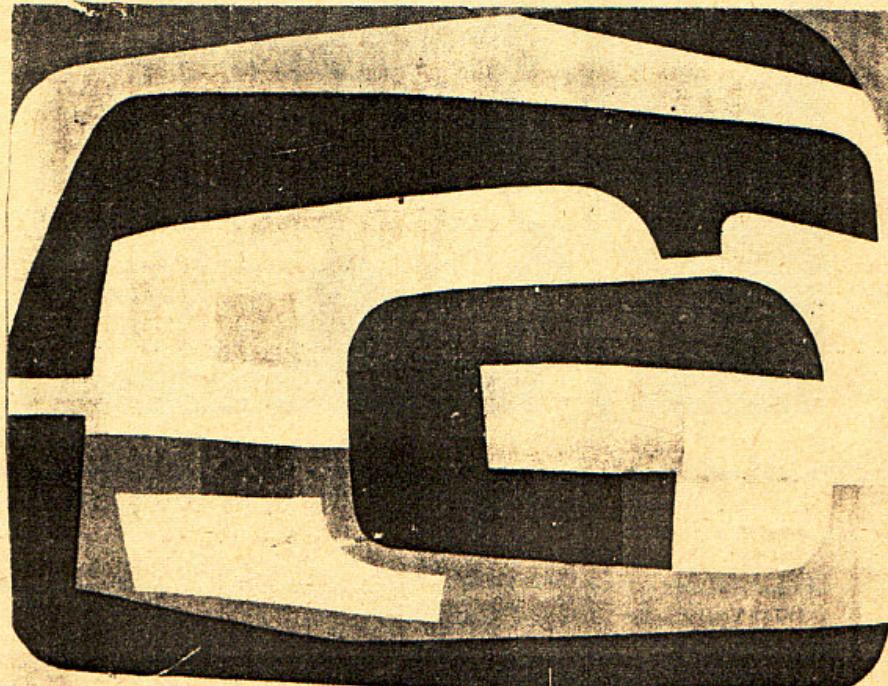
autor priloga: V. Martinović

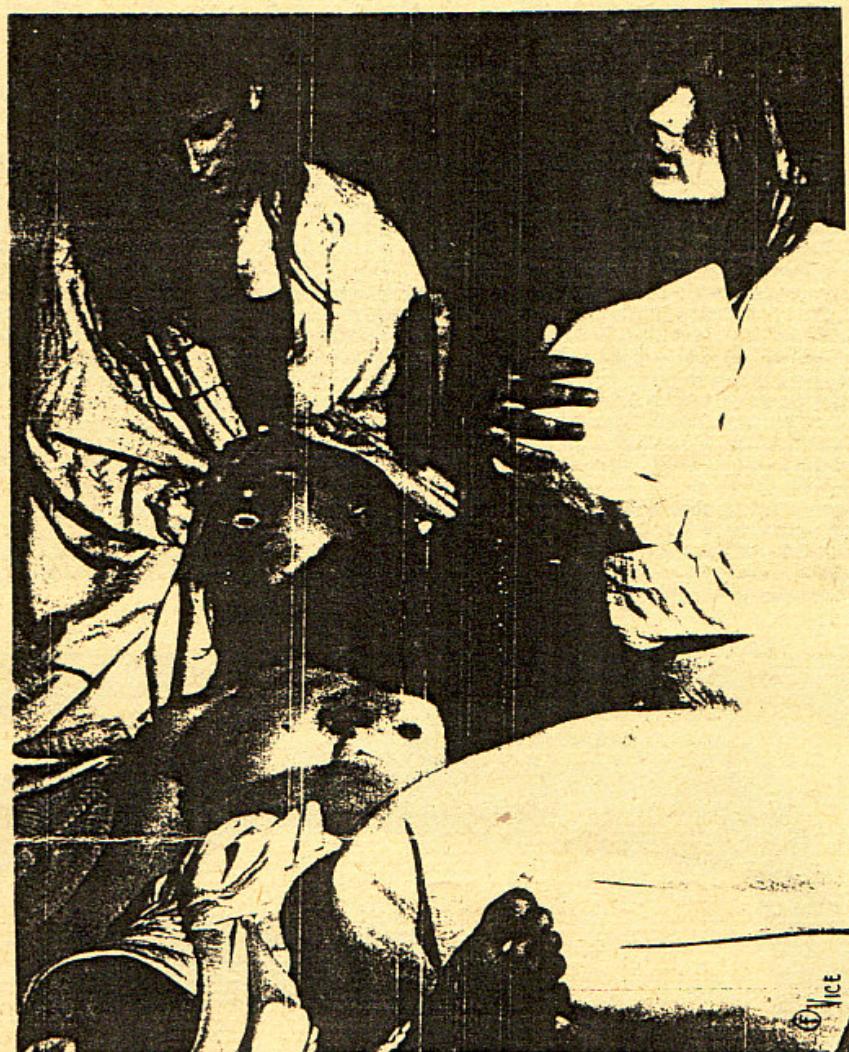

OBRIJETNICE:

Grupa EXAT 51

U poslijeratnoj hrvatskoj umjetnosti javilo se nekoliko inovativnih orientacija, npr. izložba tzv. arkadijskog nadrealizma Antuna Motike, nadrealističke slike Miljenka Staničića i Josipa Vantište, Murićev "Doživljaj Amerike"... Grupa Exat 51 svakako je bila najradikalnija, a u njoj su djelovali naši najpoznatiji arhitekti, scenografi, filmski stvaratelji, pedagozi... Na kulturnu scenu istupaju manifestom 1951. Manifest govori o vizualnim komunikacijama, o potrebi eksperimenta, izjednačavanju čiste i primjenje umjetnosti, a osobito se zalaže za apstraktnu umjetnost. Sve dok se grupa kretala područjem primjenjene umjetnosti, dvojbe oko mјihove umjetničke pozicije nije bilo. Tek kad je grupa organizirano nastupila na izložbi 1953. i kad su objavili svoj drugi "radikalniji" manifest, započeli su napadati i sa političke ljevice i političke desnice. O grupi Exat 51 pisali su, ne baš uvijek i najpozitivnije, Rurli Supek, Miroslav Krieža, Ljubo Babić... 1979. objavljena je monografija Grupe, no Zagreb je, ignorirajući njihov rad, propustio postati ugledni centar konstruktivističke umjetnosti. Ipak, pod njihovim utjecajem u nasljeđe nam je mnogo toga ostavljeno: mjesečnik "Čovjek i prostor", Studio za industrijsko oblikovanje, pokret Nove tendencije, škola scenografije u Zagrebu, mnogi projekti hotela, predmeta iz svakodnevne uporabe (radio-aparati, namještaj), crtani filmovi ("Don Kihot", "General")... U okviru Akademije osnovana je katedra za industrijsko oblikovanje, koja je djelovala samo godinu dana. Nažalost, tadašnja socijalistička privreda nije vodila računa o razvoju kulture tržisnog dizajna. Danas, vremenska distanca omogućava nam da realnije verificiramo Grupu Exat 51, no ipak sa sigurnošću možemo reći da ona predstavlja kariku koja hrvatsku umjetnost povezuje s modernom tradicijom europske umjetnosti 20. stoljeća od njenih konstruktivističkih početaka preko funkcionalizma i Bauhausa.

15. studenog 1993. u okviru proslave blagdana Gospe od zdravlja nastupila je školska dramska družina "ARTIST".

14. prosinca u II. gimnaziji naša učenica **Alma Zednik** otvorila je svoju 2. samostalnu izložbu.
Čestitamo!

PREDSTAVLJAMO MLADE POETE:

Pjesme krika Zdenke Gugić

Recenziju pjesama nase učenice Zdenke Gugić izvršila je profesorica Ljubica Šrboj-naš ARTLIST prvi donosi djelove te recenzije.

Tako ponekad, na ovim našim prostorima, u krvavom povijesnom kolopletu dogodi se da mladost prerano sazrije. Dobijemo tako pjesnički izraz razapet izmedu želje za životom i sumore skutnje prolaznosti i ništavila. Rodi to krikom uraslosti u ovo naše balkansko tlo kao jecaj vječnosti.

"U grcu jada
U rjeci očaja
Stisci jecaja:

Rijeći" (Jecaj i rječi)

Samosvijest mlade pjesnikinje jasno je odražena svjedočanstvom o osobnoj ulozi vječne mijene i prolaznosti.

"Ja sam ptica bez krila,
al' letim.
Bez masline u kljunu.
Al' ja stojim tu sa vama.
Kraj vaše sjene

stoji moja" (Riječ o covjeku)

U nekim pjesmama vrla dosjetka koja pokazuje izvornost talenta. Takva je pjesma "Ona" gdje imamo gotovo umjetničku dosjetku linijom o l o v k a - i n s p i r a c i j a - u m sve do mističnosti poganske uloga muza. No, već pjesma "Oko" je više od dosjetke. Ona sublimira jednostavnosću izraza paralel u s m r t - i s k o n t l a i s m i s a o .

"Hodajmo u taktu
prašine
da izbrišemo njene tragove.
Hodajmo u ritmu sutona
da naglasimo tonove.
Plešimo u ritmu stijene,
kamena
pa pronađimo

SEBE." (Oko)

U pjesmama k r i k a nalazimo na paradoks tišine-iskonsku intuiciju neizrecivosti. Strahopoštovanje nespoznatljivosti i štovanje vjere očeva. No, nikad logična krutost umu ne nosi uzlet bez osmislijena tla, strasti pobnebjija, slutnje stradanja i ništavila i opstojnosti. Vidljivo je to u pjesmi "Smrtu jedne misli" metafori vječnog umiranja.

"Umrijet će misao
Umrijet će smijeh.
Sučut će se izreći ---" (Smrću jedne misli)

Gradjenjem kontrasta Zdenka izaziva snažne slike svjesnosti nasledja, usredotočenosti povijesti mijene i stalnost radosti životne naravi, sumnje i slutnje besmisla.

Ja sam ta,
Ja sam bez ikakvog mesa,
Ja sam statua od kamena i bijesa" (Srpanj '91)

Krajnja inačica k r i k a svoj zadnji smisao pronađa u potpunoj uronjenosti u svoju domovinu... i tu se napokon događa mirenje sa sobom, ali i otpor i bijes.

Ma, imal
Ima jedna Domovina
"Moja"
joj je ime
Ali, oni opet kazu
da je nema." (Moja i samo jedna)

Rijetko i neobično je što već u tim godinama netko može misliti o sebi kao o biću bačenom u svijet, a u isto vrijeme nači smisao u budućnosti svoje domovine. Takav jaki kontrast morat će roditi još vrijednijim pjesničkim refleksijama.

"Vini, vini se u visine, moj galebe,
vini se, zaleti u visine,
kroz tisuće godina otplivaj sa stotinu pera,
oslikaj naručje neba,
očima strasno crvenim pogledaj dživu ljestvu,
krikom kaži sminiju sramotu.
Sa visine sudi,
sa visine sluti,
saberis nas." (Budućnost)

Neporecivo je, dakle, da po samoj dubini poruke, a ne toliko po samom izrazu ovaj se talent može razviti do svog punog ostvarenja.

Iz školskih zadaćnica-izbor prof. Ljubice Srhoj Motiv vode u očima pjesnika

More. Nepregledno plavetnilo, odraz neba, sunca i noci. Beskraj što se uvlači u dušu pisući najlepše stihove i dok ga gledam čini mi se kao da čujem njegovo disanje, osjećam njegov zagrijaj.

Tisuću misli u meni se miješa, jer kako se ono mijenja, propinje, huči pa se, opet, smiruje tako se i u mojim očima izmjenjuju boje i raspolaženja. Počinjem maštati, a u mislima se javljaju stihovi: "... i gledam more gdje se k meni penje i slušam more dobro jutro veli, i zagriji me more oko vrata...". I ja se, zajedno s njim, smijem, grcam i grlim more jer osjećam svu onu snagu tako prekrasno pretočenu u stihove: snagu modrog obzora, bijelih bregova i prštavih kapi, snagu ljepote pjesnikovih doživljaja. Lijepo li je znati pričati s morem kao sto to Pupačić cini i lijepo li je znati svu ljubav (prema njemu) ovjekovječiti stihovima, dati im boju, udahnuti im život kao što ga je more, ta nepregledna voda, podarila.

Voda, simbol života, široka i duboka kao sto ju ju Dizdar opisao: "... Sto godina široka je. Tisuća ljeta duboka jest..." Modra voda, jaka, ljepota što mi se na licu odražava svaki puta kad je pogledam. Proteže se kao ravnica preko "gloga, preko drača, preko žega, preko stega..." i ozivljuje tamno mrvilo noći, ozivljuje skrivenе osjećaje. Osjećam da sam snažna, da mogu i hocu, a sve zahvaljujući Pupačićevem moru koje "... dobro jurto, veli..."; sve to zahvaljujući Dizdarovoj "Modroj riječi" koja postoji negdje u njegovoj mašti i "... nitko ne zna gdje je ona...", ali je ipak tu, u nama. Sve to zahvaljujući Kriežinoj "Bonaci u predvečerje" i njenim "zelenomodrim, žutim i sivim facetama..."

Koliko samo ljepote izbjiga iz svih pjesničkih slika, ljepote koju su svi oni udahнуli u sebe inspirirani morem... a svu bih tu divotu i ja htjela dok mi zastaje dah pred tim plavim veličanstvom.

Ne usudim se reći ikakvu riječ obožavanja jer me strah ad se neću znati dovoljno dobro izraziti i da će ono u našim očima izgubiti dio svoje čari, a zavidim onima koji su ipak toliko hrabri bili te ga, makar na trenutak, zadržali za sebe.

Vijesti iz škole i oko škole

U Splitu je na proljeće ove godine osnovana zaklada za talentirane učenike. Osnivač zaklade "Meritum" je splitski ogrank humanitare organizacije "Pomoć djeci u Hrvatskoj". Naime, daroviti splitski srednjoškolci koji imaju uspjeha u područjima umjetnosti, prirodnih i humanističkih znanosti, kulture ili športa bit će jednom godišnje darivani vrijednim nagradama, pismenim priznanjem i statuom zaklade. Idejno rješenje statue izradila je naša učenica Ivana Žitnik, učenica 4. razreda, u klasi prof. Miroslava Radeljaka.

Ovogodišnji susreti učenika iz učeničkih domova-DOMIJADA '93 održali su se u lipnju u Zagrebu. U okviru susreta predstavljena je likovna izložba na temu Hrvatska kulturna baština. Na izložbi su izloženi i radovi učenika naše škole: E. Mastilica, M. Pavin, I. Žitnik, A. Gudelj, A. Jakovljević, T. Bačić, K. Tomas, A. Filipović, M. Latin i I. Jukić. Ista izložba je poslije izložena u gimnaziji u Pečuhu (mađarska).

Preporučujemo knjige iz školske knjižnice

"Moj otac Paul Gauguin"

Autor ove knjige je sin P. Gauguina koji se poglavito u pisnju ove interesantne knjige služio pismima svog oca. Knjiga sadrži niz Gauguinovih reprodukcija i devet drvoreza što ih je za knjigu "Noa Noa" (posvećenu P. Gauguinu) izradio Daniel de Monfried.

Život i rad P. Gauguina ocrtavaju se kao veliki signum temporis (znak vremena), jer njegov je "slučaj" toliko tipičan za čitavo kulturno stvaralaštvo Europe pred kraj 19. stoljeća. To je "slučaj" bježanja od sebe i civilizacije, obračunavanje s prošlošću i sadašnjosti. Trebalo je biti hrabar, imati snage, žrtvovati obitelj i karijeru te potražiti raj. No, je li taj bijeg u biti tek uzmak, tek "spašavanje" u opoj i san?

A što je bio njegov san?
To je eden picture!

To je skladnost velikih linija, sinteza suprostavljenih analizi, naglašena dekorativnost i boje... Njegov moto je bio: "Čuvajte se komplementarnih boja: one proizvode sudar, a ne sklad".
Gdje pronaći takav raj i takav sklad nego na pješčanim plažama Tahitija, kod ljudi ozarenih zdravljem i lijepotom tamnopute puti, debelih usnica i širokih nosnica i nagih žena s tajanstvenim izrazom očiju.

I sam potomak kreolke, P. Gauguin je na svojim bohemskim domnjencima, u opaju alkohola, često isticao svoju lozu u kojoj se miješala crnačka krv s krvlju Borgia.
Konačno se 1903. smrtila ova strastvena duša. Blještave vizije raja počele su gasnuti i Gauguin umire sam i bolestan.

autorica prilogu: Minaela Gelemanović

PROFESORICI KRUNI MUSTAPIĆ ZA GODINE PROVEDENE
S NAMA

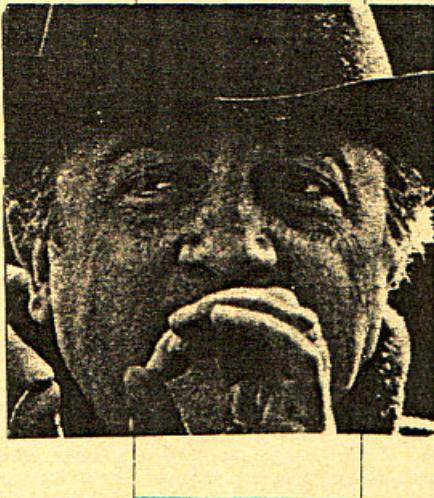
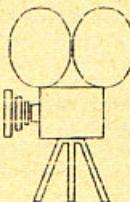
Balada o školskoj klupi

Gdje li je ona stara školska klupa.
U mastili crnom i rezbarijama.
I drug moj s kojim sam sjedio skupa.
I drugi, u drugom redu pred nama.
Da mi je, ko u ona vremena,
da sjednem u raskliman joj sklop.
A profesor, nagnut nad mnoga imena,
u tišini i moje da sapne: Šop.
I ne znajući da svi gledaju na me,
zanesen bih bio u svoje snove.
Moj drug bi me tada tako u rame:
-Zar ne čujes? Ustan, tebe zove.
O kako bih opet izšao rado.
I uzeo spužvu i kredu na stolu.
Pa makar mi isti onaj račun zado
i rekao pred svima: Ti nisi za školu.
O da je to sada, spustio bih kredu.
Sav sretan sto ču u klupu opet sjesti.
Ali već sutra ne bi me bilo u redu.
Otišao bih za kovaca na cestu.

Zasto sam ipak ostao zaveden
u želji da veliki gospodin postanem.
Sad bih već znao da skujem oklop mјeden.
I koplje, i štit, i blistav sljem.

Nikola Šop

FILM

IN MEMORIAM:

Federico Fellini

31. listopada, u 73. godini preminuo je veliki meštari talijanskog i svjetskog filma, Federico Fellini. Svoju profesionalnu karijeru započeo je kao novinar i karikaturist, a na filmu je radio od 1940. Samostalno režira od 1950. Svoj prvog Oscara dobio je za film "La strada". Pet puta nagrađen je istom nagradom, jednom je dobio Oscara za životno djelo. Snimio je mnogo filmova od kojih izdvajamo: "I Vitelloni" (1953.), "La strada" (1954.), "Le notti di Cabiria" (1957.), "La dolce vita" (1960.)...

Fellini je bio kreator osebujna stila sa elementima dokumentarnog, lirskog i realističkog. U njegovim filmovima osjeća se opsjednutost problemima ljudske samoće u astronomskim razdaljinama koje dijele čovjeka od čovjeka. Većina njegovih filmova govori o ljudskoj otuđenosti i pokazuju Fellinijevu duboku zabrinutost za svijet koji više ne može voljeti ni mrziti. Sveopća ravnodušnost, prezasićenost, cinizam, nedostatak plemenitosti, defetizam, za Fellinija su naličje velegrada, neizbjezni atributi svijeta bez ljubavi.

Karaman

Vrativši kinu ime utemeljitelja Josipa Karamana, naš grad se odužio jednom od svojih značajnijih građana u ovom stoljeću i čovjeku koji je začetnik filmske kulture Splita i dalmacije.

18.19

pisa: Tatjana Kukic

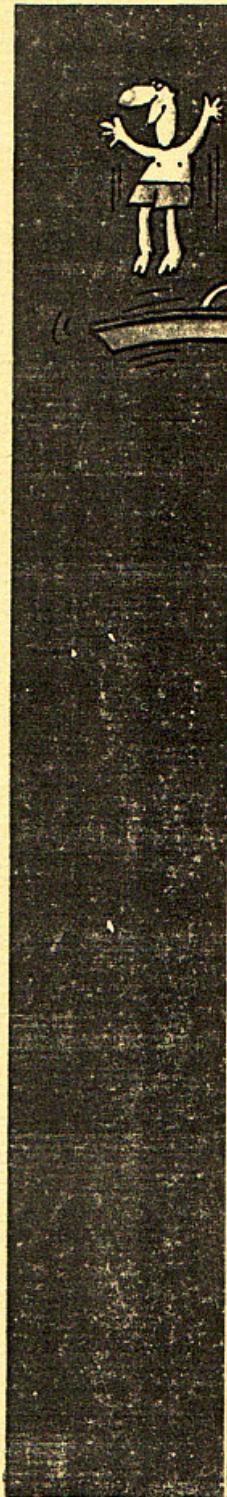
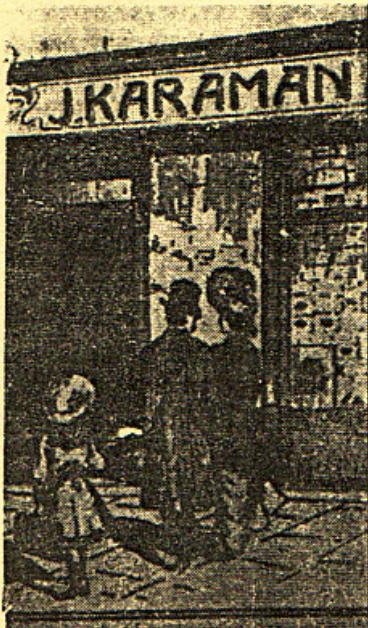
Josip Karaman rođen je daleke 1864. u Splitu. Po zanimanju je bio knjižičar i papircar koji se uključio u kulturni život Splita (organizirao je lutrije, radio je kao impresario i tatu, organizirao gostovanja opernih trupa i jedan je od osnivača lista "Novo doba"). Naš grad ipak će ga pamtit po prvom kinematografu kojeg je osnovao 1907. i nazvao ga The Grand Photo-Biograf. 1910. nabavio je i prvu kameru i njome snimao kratke filmove vezane uz razne lokalne događaje (procesije, sprovode znamenitih ljudi, sletove...). Kino je tijekom duge povijesti nekoliko puta mijenjalo ime ("Kino Karaman", "Jadran", "Mosor", "Balkan") da bi u rujnu ove godine, na inicijativu kulturnih djelatnika grada Splita, ponovo dobilo svoje staro ime - "Kino Karaman". Tom prigodom kino-dvorana je preuređena, instalacije popravljene i vjerujem da smo dobili kinematograf eurupskih standarda.

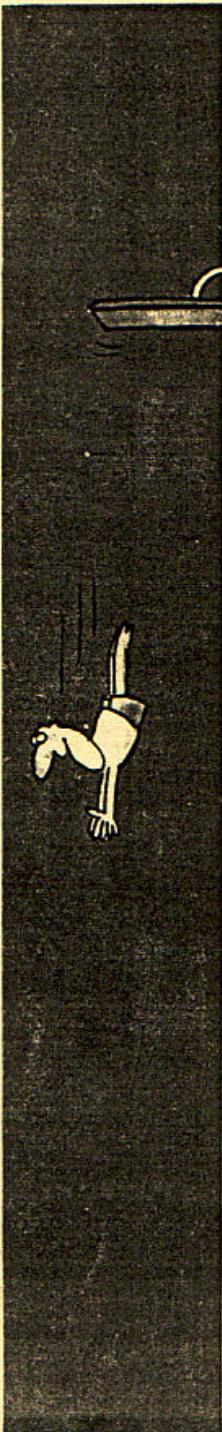
Broj stanovništva našeg grada nekoliko je puta poraslo u ovih gotovo osamdeset godina. Nažalost, porast broja stanovništva ne prati i porast broja kina, kazališta i drugih kulturnih institucija i društava. Zasto? Je li u uvijek u pitanju samo manjkavost novca ili se radi i o nečem drugom? Cinjenica da je u zadnjih desetak godina otvoreno na desetine videoteka u gradu također ne opravdava manjkavost interesa za kinom. A film nije samo zabava, nego ima i dokumentarni, odgojni i obrazovni karakter, jednom riječju-pokazatelj je kulture jednog naroda.

SKRIVAČICE Donji izmišljeni tekst sadrži 23 djela M. Krleže. Vaš je zadatak da ih pronađete i upoznavajući i prepoznavajući Krležina djela odate štovanje velikom hrvatskom književniku.

Toga sunčanog dana, na samu Kraljevo, Kristofor Kolumbo, Michelangelo Buonarotti i ja krenuli smo na put u Vučjak. Put je bio prava golgota i bio sam u teškoj agoniji... Poslije nekoliko sati stigli smo kod naših prijatelja. U nasu čast visjele su zastave, a gospoda Glembajevi su nam kazali da je organizirana i maskerata i pravi banket u blitvi.

Leda je svirala svoje nove tri simfonije dok je tužno pjevao Aretej pjesme u tmili. Nagoviljetili su nam povratak Filipa Latinovića, njihovog dragog rođaka. Njegova bitka kod bistrice lesne već je svima bila poznata. On i njegovi suborci postali su legende, jer su nakon bitke bili zatočeni tri mjeseca u logoru. Galcija im je ostala u bolnom sjećanju.

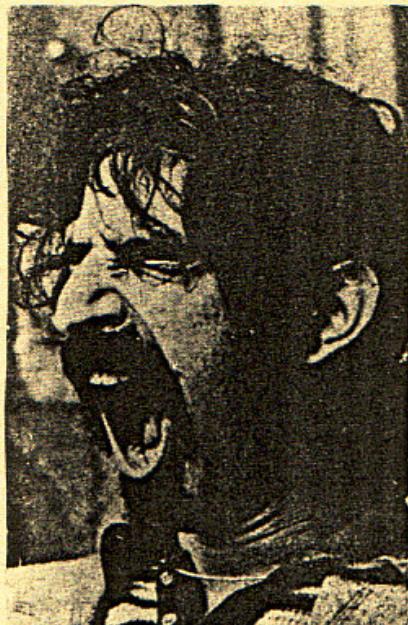

I večeras, nakon što je prošla čitava godina od našeg putovanja i kad mi nije ni na rubu pameti bio dolazak nekog iznenadnog gosta, na vrata mog stana ponovo je pokucao Filip-taj hrvatski bog Mars i sa praga zavič: "Pocinje moj obračun s njima!" Obradovah se pokliču te ponese i mene plameni vjetar hrabrosti i snage.

IN MEMORIAM:

Frank Zappa

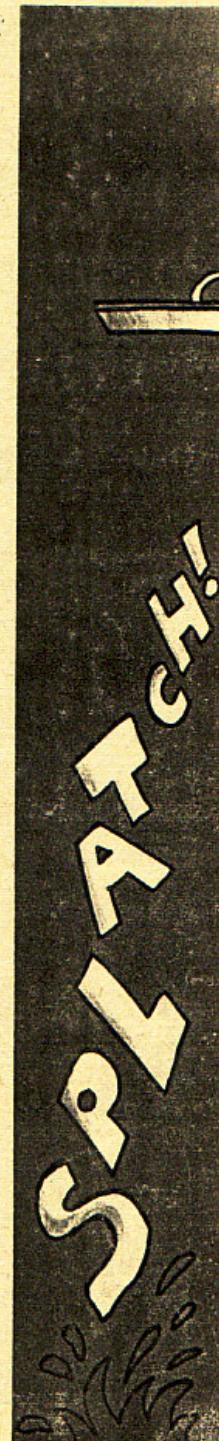
Frank Zappa rođen je 1940. u Baltimoreu i rano se počeo baviti rock-glazbom: sklapa, svira i pjeva. Izdao je preko stotinu albuma u kojima manje-više parodira slavne rock-glazbenike i ironizira tadašnje pripadnike hipi-pokreta. Bio je prvi glazbenik koji koristi riječ "punk" i u svojim istupima i nastupima "do kosti" razotkriva rock-business i "American way of life": seks, sekte, moć medija... Zappa je uzor imao u Igoru Stravinskiju i suvremenom glazbeniku Edgardu Vareseu, pa čak 1982. u Londonu nastupa sa simfonijskim orkestrom. Osim što je bio kompletan glazbenik, Zappa je snimio i biografski film u kojem je njegov lik tumačio ex-Beatles Ringo Star. Svjetska glazbena scena je smrću ovog nekonvencionalnog glazbenika svaštara i provokatora mnogo izgubila.

Rješenje SKRIVACICE:

Кицелево, Кистотол Колумбо, Мигеланђело Буонароти, Пут у Венеција, Долгота, У агонiji, Заславе, Годове Олемпийеви, Масакрета, Барбат и дlitvi, Јеве, Три симтоније, Анете, Пјесме у тмини, Рондатек Рилија Јустиновић, Бјека која се врши, Јеготије, У логору, Годија, Ив тадијијији, Хвастали док Марс, Мол односно а њима, Пјесмени вјелети.

(za lakše čitanje rješenja možete upotrijebiti ogledalo)

Od Splita do Zagreba i natrag (umjesto eskurzije)

Poslije dugih i propalih dogovora za eskurziju, mi, učenici 4. razreda grafike, odlučili smo se na posjet Zagrebu, uz "blagoslov" gospodina ravnatelja.

Putovali smo brodom do Rijeke, a potom vlakom do zagreba. U zagrebu smo odsjeli u Omladinskom hotelu u Petrinjskoj. Možete zamisliti na što je naličilo spavanje jedanaest osoba u šesterokrevetnoj sobi. Sa nama su putovale i dvije profesorce-Aliete Monas i Ljubica Buble.

Sutradan smo posjetili Izložbu nove hrvatske umjetnosti koja je bila smještena na tri različita mјesta u gradu. Najprije smo pošli u Umjetnički paviljon i najviše me se dojmio izložak umjetnika Borisa Demura.

Zatim smo posjetili drugi dio izložbe u Galeriji moderne umjetnosti gdje su bili izloženi i radovi naših profesora: Aliete Monas i Gorkog Žuvele.

Treći dio izložbe u galeriji "Karas", nažalost, nismo uspjeli razgledati. "Pao" je dogovor da se sutradan nademo ispred HNK kako bismo posjetili zagrebačku Umjetničku školu i Akademiju. Nažalost, samo nekoliko učenika uspjela se snaći u mreži brojnih tramvaja. Ja sam uskočila u krivi tramvaj i... možete zamisliti nastavak?

Nismo uspjeli posjetiti ni "Mimaru" jer je bio zatvoren. Inače, u slobodno (noćno) vrijeme razgledavali smo zagrebačke znamenitosti, bolje rečeno-kafiće i klubove. Naime, snijeg je toliko zagušio ulice da su se jedva snalazili i sami zagrebčani, a kamoli mi Dalmoši. Zato smo se grijali u kult-klubovima poput "Saloona", "Kulušića", B.P. Cluba"...

Pred nama je opet bila "romantika" povratka-kombinacija vožnje vlakom i brodom. I Kad smo umorni, nelispavani i puni dojmova nogom stupili na splitski prag, jedva smo čekali uskočiti u postelje i spavati... spavati...

Bilo nam je super! Vrijedilo bi ovo ponoviti, zar ne?

Horoskop

OVAN Previše ste bili blokirani, frustrirani i pokisli. Da niste OVAN bili biste nešto drugo. Preporučujemo da se ne izlažete naletima šestog čula. O vama ovisi što je lijevo, a što desno. Ne konzumirajte kupus jer se to suprostavlja ulasku Jupitera u klasični bloritam vaše svijesti. Moguća su nerazumljivanja... Naročito horoskopska. Vaš sretan broj 30%.

BIK Prati vas sreća. No, ne za dugo. BIKOVIMA predstoji treća faza lošeg stanja svijesti. To proizlazi iz nesigurnosti kojom zrači osoba do koje vam je stalo. Ne ignorirajte robu široke potrošnje, jer ona igra važnu ulogu u programu vaših roditelja. Glavu gore, glavu dolje... Sretan bombon "Bronhi".

BLIZANCI Niste više depresivan BLIZANAC jer ste propustili "Santa Barbaru". Inače, ništa novog nema na polju znanosti (ukoliko takvo polje imate). Energiju čuvajte za partnera jer dolazi zima. Sve ostalo je nebitno, pa nismo naveli... Sretno vrijeme: od jutra do sutra.

RAK Ono što bi RAKOVIMA trebalo pisati cenzurirano je od strane glavnog urednistva. Zato vi sada čitate nešto posve drugo. Ovo nije vas horoskop. Ovo je rezultat cenzure koja ne zасlužuje vašu pozornost. Sretno!

LAV Vi ste LAVOVI predivan znak. Takav znak mora puno jesti. Zato češće posjećujte kuhinju i restorane. I daljkledajte filmove, ali povedite i prijatelja. Čuvajte se kiše. Hvala. Sve u svemu, to je to.

DJEVICA DJEVICAMA preporučujemo da više spavaju. Držite se bijelog, a ne crnog. Koristite mozak, jer s premijom se živi duze. Ako ste pak željni amputacije, onda to zaboravite. Ovaj mjesec nije povoljan za vaše avanture. Sretan broj: 045-ostalo znate...

VAGA Ovo bi bio uspješan list kad ne bi sadržavao horoskop. To nema veze s VAGAMA. Naprotiv, to su samo "razglabanja" autora o aktualnim problemima. Ako vam je dosadno, preskocite par redova.

Nismo mislili doslovno! Predstoji vam razdoblje propuha i samodiscipline. Sretni brojevi 6:2, 6:4, 6:4 i polufinale.

ŠKORPION Za ŠKORPIONE ljubav je slijepilo, što znači da je autobus ljubav. U protivnom će vam jedan slijepi putnik za(s)lijepiti. Ako je kojim slučajem Djevica, onda će uploviti u vaše vode... Imate nešto zajednicko... Zasad je to autobus. A poslije?

STRIJELAC STRIJELOČIMA predstoje psihofizički naleti treće vrste na polju ljubavi. Činit će vam se da ste propustili posao stoljeća. Naravno, sve je to zbog lošeg vina. Valjda znate što (s)koroskop misli. Ne kupajte se na gradskom kupalištu zbog... Smrdi.

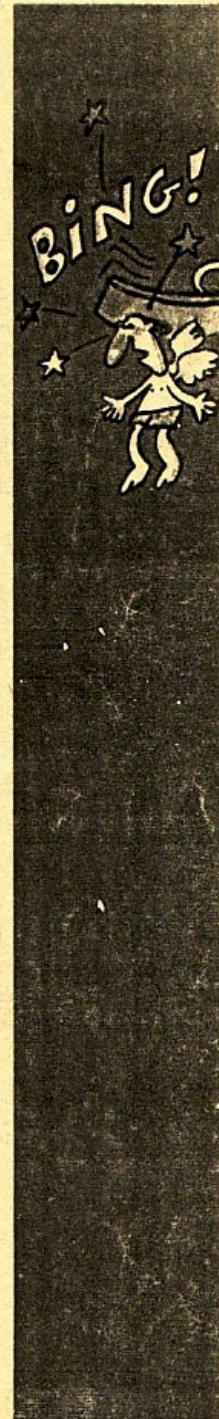
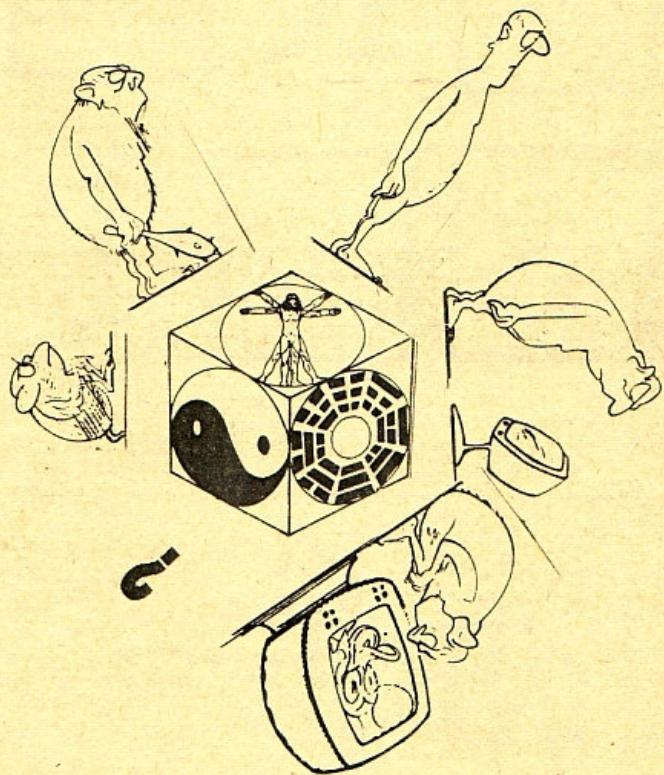
22-23.

JARAC JARCIMA škola smeta jer njihov ekscentrizam ne dolazi do izražaja. Mali oglasi im smetaju jer su-mali, a stare stvari im ne vrijede jer su suvremeni. Pravi ste jaraci! U biti i nisu tako loši, samo da se bolje počešljaju. Zaboravite na sretne okolnosti. One su fatalne i veleprodajne. Sretan broj 100 DM.

VODENJAK VODENJAK je znak nad znakovima, savršenstvo bez mane. Uživat ćete u izobilju. Svega. Sretan broj 13, sretan kamen ametist i držite se Urana. Svi za Vodenjaka, Vodenjak za sve.

RIBE Vi ste valjda RIBA. Ukoliko niste, onda su sva lica izmišljena. Svaka sličnost s ribama je potpuno nenormalna i neosnovana. Poduzmite nešto na polju ljubavi i nautike. Klonite se sebe, odnosno riba. I svake ostale hrane.

JOKE

19
94

P U S C P S N
① 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

P U S C P S N
1 ② 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

P U S C P S N
1 2 ③ 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

P U S C P S N
1 2 3 ④ 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

A

P U S C P S N
1 2 3 4 ⑤ 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

P U S C P S N
1 2 3 4 5 ⑥ 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 ⑦ 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 7 ⑧ 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

R

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 7 8 ⑨ 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 7 8 9 ⑩ 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ⑪ 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

P U S C P S N
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 ⑫ 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

T
LIST

